

Gemeente Utrecht

**Utrecht
voor iedereen**

**Visie versterken
sociale basis (Wmo)**

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Een sterke sociale basis	4
3	Van vernieuwend welzijn naar het Utrechts model voor zorg en ondersteuning	5
4	Versterken van de sociale basis: Utrecht voor iedereen	7
5	Ontwikkelagenda	11
6	Budget sociale basis	15
7	Monitoren en sturen op effect	18
	Bijlagen	20
	Input op de visie	21
	Budget sociale basis	22

“Veel Utrechters kijken naar elkaar om en helpen een handje als iemand dat (even) nodig heeft. Want meedoen en meetellen is belangrijk voor iedereen in de stad. Het is fijn wonen wanneer er dichtbij hulp is van burens, vrienden, familie, vrijwilligers en mantelzorgers. Zeker als je weet dat er ook professionals zoals bij het buurtteam klaar staan als daar behoefte aan is. Met elkaar bouwen we een sterk team in de buurt, dat groter is dan het buurtteam.”

Kees Diepeveen, Wethouder Zorg en Welzijn

1 Inleiding

Sinds 1 januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor het organiseren van zorg en ondersteuning dichtbij de bewoners via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Goede zorg én een sterke sociale basis zijn de pijlers voor deze transformatie. De buurtteams zijn inmiddels stevig neergezet en met de regiokoers Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen (MO/BW - eind 2017 vastgesteld) is de beweging naar de buurten vanuit de aanvullende zorg bekrachtigd. We zijn nu toe aan de volgende stap binnen de transformatie. De kern daarvan is het versterken van de sociale basis, het beter aansluiten van de zorgprofessionals bij de sociale basis en de leefwereld van bewoners en een goede samenwerking in de buurt tussen formele en informele zorg. Zo wordt het team in de buurt groter dan het buurtteam.

Op basis van de ervaringen die met de transformatie zijn opgedaan en de recent door de raad vastgestelde nota's van uitgangspunten voor sociaal makelaarschap, buurtteams en informatievoorziening, advies en onafhankelijke cliëntondersteuning en de regiokoers MO/BW is het nu het moment om, vanuit deze visie, het accent te leggen op het versterken van de sociale basis.

In deze notitie leest u de visie van de gemeente op het versterken van de sociale basis op het gebied van de Wmo. We beschrijven hoe een sterke sociale basis bijdraagt aan 'de beweging naar voren'. Met deze beweging bedoelen we dat Utrechters gewoon mee

kunnen doen en zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen wonen. In deze visie beperken we ons tot de sociale basis voorzieningen en initiatieven die vanuit de Wmo gefinancierd worden.

Verder geven we inzicht in de besteding van de middelen die beschikbaar zijn voor de sociale basis binnen het programma Maatschappelijke Ondersteuning, welke extra middelen voor het versterken van de sociale basis beschikbaar gemaakt worden en hoe we die inzetten.

De gemeente heeft deze notitie geschreven op basis van inbreng van bewoners en maatschappelijke partners uit de stad. In bijlage 1 staat hoe we de inbreng hebben verzameld.

Leeswijzer

De notitie begint met een beschrijving van de sociale basis, gevolgd door een korte terugblik op de ontwikkeling van het Utrechts model voor zorg en ondersteuning. Hierna beschrijven we onze visie op het versterken van de sociale basis en de ontwikkelopgaven die we moeten uitvoeren om die visie werkelijkheid te maken. Daarna beschrijven we het huidige budget voor de sociale basis en de middelen voor de versterking van de sociale basis. Tot slot schetsen we de ontwikkeling van een lerend model om de effecten en resultaten van de versterkte sociale basis goed in beeld te brengen.

2 Een sterke sociale basis

De gemeente werkt niet alleen vanuit de Wmo maar ook vanuit andere beleidsvelden aan de sociale basis. De sociale basis in brede zin bestaat uit wat bewoners zelf met en voor elkaar doen en de meer professionele, georganiseerde sociale basisvoorzieningen. Sociale basisvoorzieningen raken aan álle aspecten van het dagelijkse leven: ontmoeting, onderwijs, opvoeding, werk, gezondheid, wonen, bewegen, cultuur en veiligheid. Deze voorzieningen zijn laagdrempelig, iedereen kan er gebruik van maken. Voor veel sociale basisvoorzieningen is de gemeente primair verantwoordelijk (wettelijk en financieel). Maar Utrecht is een betrokken stad en ook andere partijen pakken hun verantwoordelijkheid: bewonersinitiatieven, zorgverzekeraars, woningbouwcorporaties, sociaal ondernemers en het bedrijfsleven. We hebben in Utrecht een lange traditie van veel actieve bewoners die zich voor elkaar, de stad, hun buurt, vereniging of club inzetten. In deze visie hebben we het over versterken van de sociale basis in het licht van de Wmo. Dat betekent dat het gaat over die sociale voorzieningen, bewonersinitiatieven en vrijwillige inzet die er aan bijdragen dat mensen prettig samenleven en iedereen gewoon mee kan doen. Waarbij extra aandacht is voor bewoners met een (tijdelijke) kwetsbaarheid.

Voetbalvereniging DVSU is met Forza Friends al tien jaar één van de grootste G-voetbal¹ aanbieders in Nederland. Hier sporten nu zo'n zestig mensen met een verstandelijke of fysieke beperking. Een grote groep vrijwilligers en ouders zetten zich hier wekelijks voor in. Zo maken zij gezamenlijk het sporten voor deze kinderen mogelijk. In 2017 ontving Forza Friends hiervoor de WijMakenUtrecht vrijwilligers-trofee².

Utrecht groeit de komende jaren van 340.000 inwoners in 2017 naar 416.000 in 2030. Deze groei van de stad biedt kansen om de sociale basis te versterken. Zo werken we gemeentebreed aan de agenda 'gezond stedelijk leven voor iedereen'. De grote vraag in deze agenda is hoe we de groei van de stad kunnen gebruiken om nu en in de toekomst een goede basiskwaliteit van leven voor alle Utrechters te garanderen. Waar Utrechters schuldenvrij kunnen rondkomen en waar gezondheidsverschillen kleiner worden. Het versterken van de sociale basis - vanuit de Wmo-verantwoordelijkheid - is essentieel om gezond stedelijk leven voor alle inwoners te realiseren.

¹ G-voetbal

² G-voetbal DVSU

3 Van vernieuwend welzijn naar het Utrechts model voor zorg en ondersteuning

Het Utrechtse model voor zorg en ondersteuning is gebaseerd op de agenda Vernieuwend Welzijn uit 2010 en de Wmo kadernota Meedoen naar Vermogen uit 2013. De agenda en de kadernota stellen de eigen verantwoordelijkheid van de bewoner en de ondersteunende rol van de overheid centraal.

Het 'Utrechts model'³ heeft drie sporen:

- ▶ een sterke sociale basis: ondersteunen van het zelforganiserend vermogen, zowel individueel als collectief;
- ▶ sociale basiszorg: generalistisch werkende buurtteams, dichtbij en laagdrempelig;
- ▶ aanvullende zorg: specialistisch en intensief als dit nodig is.

Vanaf 2015 is veel aandacht en energie gestoken in het neerzetten van een krachtige basiszorg met de buurtteams als spil. En vanaf 2016 zetten we met de uitvoeringsnotitie 'Maatschappelijk Initiatief onder dak in buurtcentra van de toekomst' in op het samenbrengen van vraag en aanbod voor het onderdak brengen van maatschappelijke initiatieven.

In de zomer van 2016 heeft een visitatiecommissie⁴ de samenwerking tussen de gemeente en de buurtteamorganisatie getoetst. Deze commissie heeft onder andere de volgende aanbevelingen gedaan:

- ▶ Investeer in de ontwikkeling en versterking van de sociale basis, en begin daarbij met de sociaal makelaars.
- ▶ Investeer in de civil society⁵ en zorg voor een goede wijkinfrastructuur. Het succes van de buurtteams hangt af van goede samenwerking met andere partijen, bij voorkeur op wijkniveau, en van het feit of meer bewoners sociaal actief worden.

- ▶ Bevorder de samenwerking tussen aanbieders van aanvullende (specialistische) zorg, de buurtteamorganisatie en organisaties uit de sociale basis. Zorg dat er meer partnerschap ontstaat en verken de mogelijkheden om zoveel mogelijk wijkgericht te werken.

De doorontwikkeling van het Utrechts model

Utrecht heeft in 2017 nog meer gefocust op het versterken van de sociale basis en de samenwerking tussen de partijen in de sociale basis en de formele zorg. Voor de professionals betekent dit dat zij nog meer aansluiten bij de leefwereld van de bewoners en de krachten en mogelijkheden binnen de sociale basis benutten. Voor de sociale basis betekent dit ook aansluiten bij wat kwetsbare bewoners nodig hebben en samenwerken met de professionele wereld. Zo wordt het 'team in de buurt' groter dan het buurtteam.

Handjehelpen⁶ is een stichting met bijna 700 vrijwilligers en stagiairs in Utrecht. Handjehelpen koppelt vrijwilligers aan mensen met een beperking die een steuntje in de rug kunnen gebruiken. Hiervoor werken ze onder andere samen met de opleiding verpleegkunde van de Hoge School Utrecht en lopen verpleegkundestudenten stage bij Handjehelpen. De vrijwilligers vangen veel hulpvragen op. Hierdoor is er vaak niet direct - of helemaal geen - hulp nodig van het buurtteam.

³ Utrechts model

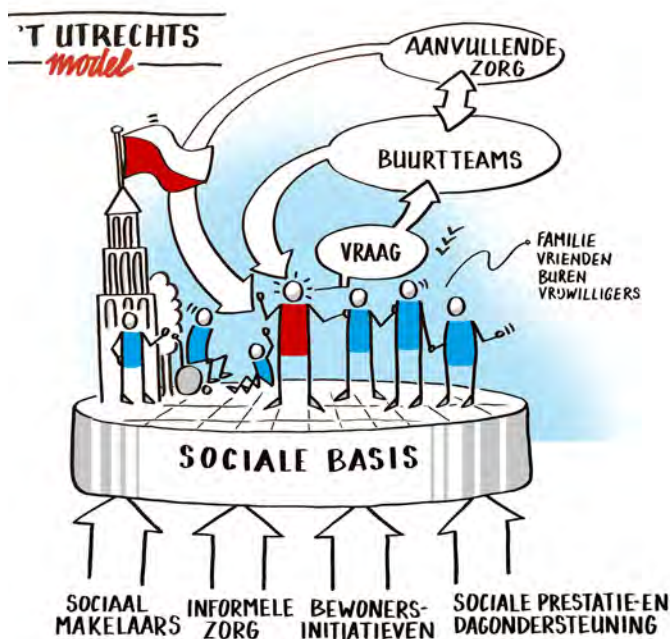
⁴ de commissie onder leiding van de heer Simons, 'een positief verhaal' september 2016

⁵ De civil society (ook genoemd: burgermaatschappij of maatschappelijk middenveld) verwijst naar dat deel van de samenleving waarin de organisatie van burgers en hun inzet voor elkaar centraal staat. Burgers maken vrijwillig deel uit van die organisaties en verbanden die daarbij betrokken zijn. Een bloeiende civil society kenmerkt zich door betrokkenheid van burgers bij de publieke zaak, groot maatschappelijk zelfbestuur van burgers, weinig overheidsbemoeienis, beperkte commerciële invloed op de gemeenschapszin en een grote mate van tolerantie

⁶ Handjehelpen

De decentralisatie van zorgtaken van het rijk naar de gemeente is vormgegeven volgens de drie sporen binnen het Utrechts model. De komst van de buurtteams in Utrecht betekende al een 'beweging naar voren', een deel van de zorg en ondersteuning die specialistische professionals eerst gaven, is overgegaan naar het generalistisch werkende buurtteam. Ook kreeg het buurtteam, net als de aanvullende zorg, de opdracht om te werken vanuit de leefwereld van de bewoner en zijn sociale omgeving.

In de huidige fase van de transformatie, richten we ons nog meer op de samenhang en verbinding tussen de drie sporen. Iemand die zorg en ondersteuning nodig heeft, al dan niet tijdelijk, is en blijft gewoon een bewoner in de samenleving. In het Utrechts model leggen we steeds meer de nadruk op het gewone leven, op het benutten van de hulpbronnen uit de sociale basis, het bevorderen van zelfredzaamheid en grip op de eigen situatie.

Recente ontwikkelingen

De gemeenteraad heeft eind 2017 de nota's van uitgangspunten voor sociaal makelaarschap, buurtteams en informatievoorziening, advies en onafhankelijke cliëntondersteuning (2019-2024) vastgesteld. In deze nota's ligt het accent op goede samenwerking binnen de sociale basis, tussen de informele en formele zorg en binnen de formele zorg. Ook de nota van uitgangspunten sport, bewegen en verenigingsondersteuning 2018-2024 benadrukt goede en efficiënte samenwerking binnen de sociale basis (zoals met de sociaal makelaars) en andere samenwerkingspartners (bijvoorbeeld geïntegreerde eerstelijns zorg (GEZ) en buurtteams). In de regionale koers maatschappelijke opvang en beschermd wonen ligt de nadruk op het mogelijk maken van beschermd thuis wonen. Dat betekent dat deze kwetsbare mensen de juiste professionele ondersteuning (op maat) moeten krijgen en dat de steun vanuit de omgeving essentieel is.

Steun van familie, vrienden, burens, ervaringsdeskundigen en vrijwilligers is – naast professionele zorg – van groot belang voor een voorspoedig herstelproces. Dat ook deze zeer kwetsbare bewoners er in Utrecht gewoon bij horen, hun talenten kunnen ontwikkelen en iets kunnen betekenen voor een ander, is daarbij vanzelfsprekend.

Ten slotte geeft het onderzoeksrapport van de rekenkamer "Langer zelfstandig thuis wonen met ernstige beperkingen" (23 november 2017) een aantal aanbevelingen die ook betrekking hebben op de sociale basis en die daarom in deze notitie terugkomen. Namelijk: betere informatievoorziening, ondersteuning van mantelzorgers en het verbeteren van de toegankelijkheid van bestaande wegen en gebouwen voor mensen met een beperking.

4 Versterken van de sociale basis: Utrecht voor iedereen

Dankzij een sterke sociale basis kunnen Utrechters, kwetsbaar of niet, meedoen en een goed leven leiden. Dat is Utrecht voor iedereen.

Tuinenpark Ons Buiten⁷ is een Volkstuin in Voordorp. De vereniging staat open voor de buurt en werkt samen met de bewoners. Zo is het park opengesteld als wandelgebied, is er een dierenweide waar kinderen uit de wijk een dier kunnen adopteren, werken er meer dan tien vrijwilligers die afkomstig zijn uit de buurt en wordt er samengewerkt met de school, kinderopvang en BSO uit de buurt. Ook maakt de vereniging zich sterk om toegankelijk te zijn voor ouderen en zijn er goede contacten met de huisarts, brandweer, wijkbureau en wijkagenten.

Het versterken van de sociale basis vanuit de Wmo draagt bij aan **twee effecten**:

1. prettig samenleven: door een stevige (pedagogische) civil society en een sterke sociale samenhang in buurten en wijken
2. preventie en herstel: mensen in kwetsbare situaties kunnen gewoon meedoen

De **leidende principes** voor het versterken van de sociale basis zijn:

- ▶ De leefwereld staat centraal: aansluiten bij wat bewoners belangrijk vinden, bij wat nodig is in een buurt en bij wat initiatieven uit de samenleving en vrijwilligers van belang vinden.
- ▶ Doen wat nodig is: bewoners, vrijwilligers en professionals krijgen de ruimte.
- ▶ Streven naar eenvoud: geen ingewikkelde regels of systemen.
- ▶ Samen verantwoordelijk: het is voor iedereen prettig samenleven, bewoners zijn er voor elkaar.

- ▶ Ruimte voor verschil: er is plaats voor iedereen, de focus ligt op wat iedereen toevoegt in plaats van op beperkingen.
- ▶ Gelijke kansen: door het versterken van veerkracht en vaardigheden.

De inzet voor het versterken van de sociale basis toetsen we steeds aan de twee gewenste effecten en deze leidende principes.

Prettig samenleven

Utrecht wil een stad zijn waarin bewoners zich inzetten voor zichzelf, voor elkaar en voor de buurt en de stad. Een stad waarin onderlinge betrokkenheid en solidariteit belangrijke waarden zijn. En waarin allerlei verschillende gemeenschappen een goede plek hebben. Daarbij hoort een gemeente die daar goed mee omgaat en die maximaal ruimte geeft aan ieders talenten door ook op die talenten een beroep te doen. De 'gemeenschap' speelt zo een grote rol in talentontwikkeling en de zorg voor elkaar. In een sterkere gemeenschap gaat het beter met de gezondheid, met de veiligheid en met de jeugd⁸.

Een sterke gemeenschap is het beste medicijn tegen eenzaamheid. Dat is de reden dat we in Utrecht samen bouwen aan die gemeenschappen. Daarbij laten we ons graag inspireren door de ABCD (Asset Based Community Development) – benadering⁹, die ook uitgaat van wat bewoners belangrijk vinden. Zie het [filmpje](#) over de bijeenkomst ABCD benadering in Utrecht.

Wat bewoners vrijwillig bijdragen is van onschatbare waarde en onmisbaar in de Utrechtse samenleving. De gemeente kan dit goed faciliteren in de vorm van accommodaties, kennisdeling, informatievoorziening, geld, bevorderen van de samenwerking tussen formele en informele zorg en waardering van vrijwillige inzet.

⁷ [Tuinenpark Ons Buiten](#)

⁸ volgens Cormac Russell, presentatie 1 november 2017

⁹ www.buurtwijjs.nl/content/abcd-asset-based-community-development

In Buurthuis Hart van Hoograven is er altijd wat te doen. Van klaverjassen op dinsdag tot knutselen op woensdag en pannenkoeken eten op donderdag. Buurtbewoners komen hier om elkaar te ontmoeten. Al is het maar even om een kort praatje te maken. Zo ook Truus Vermeulen, in het buurtcentrum bekend als 'Onze Truus'. Zij doet al jarenlang vrijwilligerswerk bij Hart van Hoograven. Het buurtcentrum is van essentieel belang volgens haar, want mensen hebben contact nodig om niet te vereenzamen. "Nu ben ik weer onder de mensen," vertelt ze. "Zolang ik het leuk vind, blijf ik het doen¹⁰."

Preventie en herstel

Een deel van de activiteiten van vrijwilligers draagt bij aan het voorkomen of verminderen van maatschappelijke sociale problemen zoals schulden, eenzaamheid of ze bevorderen het dagelijks functioneren (zoals hulp bij boodschappen doen). De gemeente is dan opdrachtgever van de maatschappelijke organisaties voor informele zorg die deze vrijwilligersactiviteiten organiseren en ondersteunen. Door deze activiteiten is er vaak ook minder hulp nodig van professionals.

Voor (jonge) mantelzorgers die hulp zoeken is er ondersteuning op maat en in de buurt. Professionals in de eerste lijn – zoals buurtteam, huisarts, wijkverpleging – letten op (jonge) mantelzorgers: ze signaleren hulpvragen en overbelasting bij mantelzorgers en zoeken met hen naar passende oplossingen, bijvoorbeeld in de vorm van respijtzorg. Ook nemen de professionals de (jonge) mantelzorger serieus in hun rol als deskundige in de zorg voor hun naaste.

¹⁰ DUIC: Onze Truus van het buurtcentrum Hoograven

Investeren in een sterke sociale basis

De gemeente stelt enerzijds subsidie beschikbaar voor bewonersinitiatieven en anderzijds voor ondersteunende professionele activiteiten zoals sociaal makelaarschap, sociale prestatie en dagondersteuning en organisaties die vrijwillige inzet faciliteren (informele zorgorganisaties, vrijwilligerscentrale, mantelzorgondersteuning).

Maatschappelijke doelen

Om de twee effecten - prettig samenleven en preventie en herstel - te kunnen bereiken, dienen de activiteiten die de gemeente ondersteunt en/of subsidieert bij te dragen aan de volgende *drie maatschappelijke doelen*:

1. Betrokken in de buurt

Utrecht wil een stad zijn met prettige buurten en wijken met een stevige sociale samenhang. Een samenleving waarin mensen elkaar kennen en waar het gewoon is om elkaar even te helpen. Waar mensen een sociaal netwerk hebben om op terug te kunnen vallen. Een sterke gemeenschap draagt ook bij aan de ontwikkeling van kinderen. De ontwikkeling van de (buurt) gemeenschappen in de stad staat centraal. Elementen van de ABCD benadering kunnen we daarvoor goed gebruiken. Sociaal makelaars hebben hierin een belangrijke rol. Samen met bewoners en andere partners in de wijk bouwen zij aan sterke buurtgemeenschappen. Zo ontstaan er steeds meer sterke bewonersnetwerken, buurthuizen en speeltuinen in zelfbeheer en bewonersinitiatieven die zelf andere bewoners (initiatieven) ondersteunen. Dit vergt een behoorlijke dosis doorzettingsvermogen

en professionaliteit, ook om de bewoners te bereiken die niet als eerste hun vinger opsteken of bijeenkomsten bezoeken.

2. Zorgen voor elkaar

Soms zijn bewoners of gezinnen tijdelijk of langdurig uit balans, bijvoorbeeld door de zorg voor een kind of partner met een ziekte of beperking, door een levensgebeurtenis, een psychische stoornis of een verstandelijke beperking. Dit zijn situaties waarin van betrokken mantelzorgers vaak veel wordt gevraagd.

Het streven is om escalatie van problemen te voorkomen. Mantelzorgers krijgen dan ook ondersteuning in de vorm van bijvoorbeeld respijtzorg, lotgenotencontact, of door hulp van vrijwilligers.

Jan en Marianne maken gebruik van Boogh Mantelzorg Match. Boogh koppelt een getrainde vrijwilliger aan een mantelzorger van iemand met niet aangeboren hersenletsel. Jan ervaart door zijn hersenletsel geen dorstprikkel en kan niet een hele dag alleen zijn. Wanneer Marie-José, vrijwilliger van Boogh Mantelzorg Match, halverwege de dag een paar uur met Jan door brengt, samen luncht en er voor zorgt dat hij voldoende drinkt en eet, kan Marianne met een gerust hart een hele dag met haar zus op stap. Marianne: "Het is zo heerlijk om af en toe een dagje alleen maar aan mezelf te denken"¹².

¹¹ zie ook het beleidskader beheerde speeltuinen "speelruimte maken we samen" 21 september 2017

¹² [Boogh Mantelzorg Match](#)

Sinds kort zijn er in Utrecht Digitale Buddies. Deze buddies zijn studenten van het ROC die als stageopdracht een groep ouderen op weg helpen in de digitale wereld. Van WhatsApp, Skype, het opzoeken van oude straatbeelden op Google, oude liedjes op YouTube, tot het versturen van een email of foto's. De Digitale Buddies helpen de ouderen met hun digitale vragen. Daarbij draait het om oprecht contact, mooie gesprekken en tegelijkertijd digitale ervaring opdoen. Jong ontmoet oud, en dat blijkt voor beide partijen waardevol en gezellig.

Vrijwilligers zetten zich vaak in voor een ander vanuit stedelijk georganiseerde (vrijwilligers)organisaties. De samenwerking tussen deze organisaties als sector willen we faciliteren net als de samenwerking in de buurt. Zowel tussen informele en formele zorg, maar ook tussen de informele zorgorganisaties en andere ondersteuners van vrijwillige inzet en (bewoners) initiatief.

3. Meedoen

Met name Utrechters die niet vanzelfsprekend kansen hebben om mee te doen en hun talenten te ontwikkelen krijgen een steuntje in de rug.

Soms kunnen zij niet meedoen door een gebrek aan vaardigheden, door een beperking, discriminatie of sociale omstandigheden. Soms omdat gebouwen, de openbare ruimte of algemene voorzieningen niet toegankelijk genoeg zijn. Op basis van het VN verdrag Handicap (voorheen agenda 22) werkt Utrecht aan het verbeteren van de toegankelijkheid van de stad, zowel fysiek en sociaal als digitaal. Daarnaast zijn er allerlei activiteiten waarmee bewoners hun individuele vaardigheden kunnen vergroten, zoals sociale prestatie en dagondersteuning, trainingen taal- en digitale vaardigheden, sporten en bewegen en jongerenwerk.

5 Ontwikkelagenda

Een visie is mooi, maar het gaat natuurlijk om hoe de visie uitwerkt in de praktijk. Een sterke sociale basis bestaat uit actieve bewoners die zich vrijwillig inzetten voor elkaar en voor de buurt en een professionele structuur die daarop aansluit. Dit samenspel tussen de professionele sociale basis en wat bewoners doen, willen we in de stad verbeteren en versterken. Dat betekent het goed positioneren van de professionele organisaties en het versterken van de bewoners(initiatieven). Daarom werken bewoners(initiatieven), maatschappelijke partners en de gemeente samen aan een goede mix van professionele betaalde inzet, onbetaalde vrijwillige inzet en tussenvormen. Buurtgericht werken is een doeltreffende manier om aan te sluiten bij de leefwereld. Een goede buurtsamenwerking tussen professionele partijen, vrijwilligers en bewoners(initiatieven) leidt tot een team in de buurt dat groter is dan het buurtteam. Het buurtgericht werken is de rode draad bij alle ontwikkelopgaven. De sociale wijktafel is hiervoor een belangrijk instrument.

In de wijk Zuidwest (Kanaleneiland, Transwijk, Rivierenwijk en Dichterswijk) werd eind 2016 een eerste 'sociale wijktafel' georganiseerd. Aan de wijktafel bespreken de gemeente en maatschappelijke partners de sociale problematiek in de wijk. Deelnemers in Zuidwest zijn: de buurtteamorganisaties, het jongerenwerk, de sociaal makelorganisaties, Harten voor Sport, de politie en meerdere afdelingen van de gemeente. Zij benoemden drie gezamenlijke speerpunten voor de wijk: jeugd, armoede en ouderen. Voor elk speerpunt werden thema's benoemd, zoals bij het thema armoede: taal, activering en persoonlijk netwerk. Voor de thema's maken de deelnemers gezamenlijk actieplannen. Zo draagt de wijktafel bij aan gecoördineerde actie. Sociale wijktafels worden in 2018 en volgende jaren in alle wijken georganiseerd, steeds 'op maat' van de wijk.

Van de gemeente vraagt het versterken van de sociale basis een bescheiden opstelling, goede stuurmanskunst en doen wat nodig is. We weten waar we naar toe willen, maar de weg ernaar toe is niet één rechte lijn. Experimenteren in de praktijk betekent ook dat dingen niet altijd lukken en dat er fouten gemaakt worden.

Uit onze visie op het versterken van de sociale basis volgt een aantal ontwikkelopgaven voor de komende jaren. Deze dragen bij aan de hiervoor genoemde drie maatschappelijke doelen.

Ontwikkelopgaven 'betrokken in de buurt'

We werken door aan passende ondersteuning van - en samenwerking met - bewonersinitiatieven en maatschappelijke initiatieven. We experimenteren bijvoorbeeld met het budget voor duurzaam bewonersinitiatief Wmo (zie paragraaf hieronder 'budget sociale basis'). We zoeken uit waar initiatieven behoefte aan hebben en sluiten daarbij aan. En we maken afspraken over de rol van bewonersinitiatieven en ervaringsdeskundigheid bij het bereiken van kwetsbare bewoners met verschillende culturele achtergronden. Daarbij gaat het onder andere om samenwerking met de zorg en de brugfunctie naar buurtteams.

In Buurtcentrum Oase komen dagelijks groepen ouderen en jongeren met verschillende culturele achtergronden samen om te ontmoeten en te ontspannen. Zo organiseert Makhan Basdew er elke donderdag de karaoke: "In de Oase kan ik met anderen praten en verschillende mensen ontmoeten. Ik hou ervan tegen mensen te praten". Naast de karaoke worden er ook andere activiteiten georganiseerd, zoals Chinese dans of gezamenlijk eten. "Bij de Oase laten we zien dat als iedereen in Nederland elkaar wat beter zou leren kennen, we veel beter met elkaar zouden kunnen samenleven."¹³

¹³ Facebookpagina Buurtcentrum Oase

Bouwen aan gemeenschapskracht

Op een aantal oefenplekken in verschillende buurten lopen experimenten met de ABCD benadering. We voeren lerende en open gesprekken met bewoners en initiatieven, en maken verhalen zichtbaar. Samen ontdekken we wat nodig is om de kracht van de gemeenschap te ontwikkelen en te ondersteunen.

Doorontwikkeling van het sociaal makelaarschap

Conform de nota van uitgangspunten 2019-2024 staat kwaliteitsverbetering van het sociaal makelaarschap en versterken van de rol van het sociaal beheer centraal. Daarnaast vraagt het invullen van de rol van sociaal makelaars bij het werken aan gemeenschapskracht vanuit de ABCD benadering de komende tijd aandacht.

Ontwikkelopgaven ‘zorgen voor elkaar’

Versterking van de ondersteuning van (jonge) mantelzorgers

Op basis van de evaluatie van de stedelijke mantelzorgondersteuning (eind 2017) en het rekenkamerrapport komt er meer ondersteuning op wijk- en buurniveau. Alle eerstelijnsprofessionals in de wijk en buurt, zoals huisarts, wijkverpleegkundige en buurtteammedewerker, hebben aandacht voor de (jonge) mantelzorger. Deze professionals moeten de (jonge) mantelzorgers beter toeleiden naar het ondersteuningsaanbod dat er is, bijvoorbeeld op gebied van informatievoorziening en respijtzorg. Ook is er aandacht voor het ontwikkelen van flexibele vormen van respijtzorg. De ontwikkelopgave is erop gericht op deze wijze de bekendheid en toegankelijkheid van het (bestaande) aanbod voor ondersteuning te vergroten. Om dit te realiseren wordt de subsidiëring van mantelzorgondersteuning aangescherpt als onderdeel van de beleidsregel informele zorg.

Bouwen aan een sterke informele zorgsector

Hierbij staat de samenwerking tussen vrijwilligers(organisaties) en formele zorg centraal. Hoe maken vrijwilligersorganisaties zich bijvoorbeeld zichtbaarder in de stad? Wat zijn onze gezamenlijke inhoudelijke prioriteiten? En hoe werven we meer vrijwilligers en komt er een betere samenwerking op wijk- en buurniveau? In 2018 gaan ambassadeurs informele zorg (opnieuw) aan de slag.

Deze ambassadeurs werken aan een betere samenwerking met formele zorg (buurtteams, huisarts), sociaal makelaars en buurtinitiatieven. Vanaf 2019 gaat een nieuwe beleidsregel voor de subsidiëring van informele zorg in. Hierin wordt de werkwijze van de informele zorg vastgelegd die door partners en de gemeente op dit moment wordt ontwikkeld.

We verbeteren de wijk- en buurtgerichte informatievoorziening en versterken de rol van bewonersinitiatieven op dit vlak

Op dit moment sluit de informatievoorziening niet voldoende aan bij de behoefte van bewoners. Dat blijkt onder andere uit het rekenkamerrapport ‘langer zelfstandig thuis wonen met ernstige beperkingen’, het participatietraject sociaal makelaarschap, de vernieuwing informele zorg, de wijkplannen activering en signalen vanuit het buurtteam. In de nota van uitgangspunten informatievoorziening, advies en onafhankelijke cliëntondersteuning (2019-2024 is verbetering van de wijkgerichte informatievoorziening nadrukkelijk opgenomen.

Bij de behandeling van deze nota heeft het college in de Raadsbrief van 1 december 2017 ‘toelichting op nota van uitgangspunten informatievoorziening, advies en onafhankelijke cliëntondersteuning’, aangegeven de wijk- en buurtgerichte informatievoorziening ook te willen versterken door ruimte te bieden aan bewoners(initiatief). Hiervoor willen we aanvullend extra middelen beschikbaar stellen. In de hierna volgende paragraaf ‘budget sociale basis’ werken we dit uit.

Ontwikkelopgaven 'meedoen'

Doorontwikkeling van het activeringsaanbod

Utrecht heeft een stevig aanbod aan activering: arbeidsmatige activering, sociale prestatie, bijzondere vrijwilligers en de Opmaat voorziening en dagondersteuning en dagbegeleiding voor ouderen. We besteden extra aandacht aan de informatievoorziening over dit aanbod. En we blijven kijken hoe het aanbod goed kan aansluiten bij de behoefte per buurt. De komende tijd gaat de gemeente het activeringsaanbod van de Participatiewet en de Wmo onder de loep nemen. Er zijn zowel wensen als kansen om het aanbod slimmer te organiseren en om de dienstverlening vanuit de beide wetten beter op elkaar te laten aansluiten. Doel is dat de Utrechters optimaal ondersteund worden en geen last hebben van hoe die ondersteuning georganiseerd is.

Onder andere door problemen met haar geestelijke gezondheid raakt Nanda op 45-jarige leeftijd haar baan kwijt. Ze zit al een tijdje thuis wanneer ze op zoek gaat naar vrijwilligerswerk. Ze hoopt zo meer structuur in haar leven te brengen. Nu werkt ze alweer ruim een jaar vrijwillig als gastvrouw bij Rest VanHarte. Sinds ze hier werkt heeft ze het idee eindelijk op de goede plek te zitten: ze doet iets dat bij haar past en dat sterkt haar motivatie om ook aan haar lichamelijke gezondheid te werken¹⁴.

¹⁴ Uit: Verhalenbundel Signa Leerproject 2016-2017

Verder verbeteren van de toegankelijkheid en het versterken van taal – en digitale vaardigheden
In het vervolgplan op het actieplan Agenda 22 2012-2018 werken we verder aan het versnellen van de toegankelijkheid in de stad, met meer nadruk op sociale toegankelijkheid. Ook willen we meer samenwerken met maatschappelijke partners en ondernemers in de stad. We gaan aan de slag met het thema ‘Digitale stad, toegankelijk voor iedereen’. Daarnaast blijven de cursussen en inlopen op het gebied van taal en digitale vaardigheden doorgaan, uitgevoerd door zowel betaalde professionals als vrijwilligers.

Verder zijn er twee overstijgende opgaven waarbij de bal meer bij de gemeente ligt:

Ontwikkelopgaven overstijgend

Sturen op betere (wijk)samenwerking tussen formele en informele zorg en binnen de sociale basis
We gaan steviger sturen op een betere samenwerking in de buurt tussen formele en informele zorg en binnen de sociale basis. Dat doen we op basis van wijkanalyses en door het organiseren en doorontwikkelen van de sociale wijktafels. Tegelijk sturen we op een nog betere aansluiting van de (zorg) professionals op wat vrijwilligers, bewonersinitiatieven en andere voorzieningen binnen de sociale basis doen en omgekeerd. In de beleidskaders sociaal makelen, buurtteams, sporten en bewegen, informatie, advies en onafhankelijke cliëntondersteuning en de regiovisie Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang zijn de opdrachten hiertoe vastgelegd. En deze principes voor samenwerking in de buurt en aansluiten bij de sociale basis nemen wij ook op in de uitgangspunten voor de inkoop van aanvullende zorg (vanaf 2020) en

bij de nieuwe beleidsregel informele zorg/mantelzorg. Zo komen we daadwerkelijk tot een aanpak waarbij het team in de buurt groter wordt dan het buurtteam.

Meer integrale benadering voor het versterken van de sociale basis in relatie tot de groei van de stad en de ruimtelijke en maatschappelijke investeringsagenda
We onderzoeken hoe we de sociale basis verder kunnen versterken, bekeken vanuit zowel de ruimtelijke als maatschappelijke investeringsagenda in relatie tot de groei van de stad.

Een integrale benadering vanuit de domeinen van de Wmo, jeugd, armoede, werk, volksgezondheid, sport, cultuur, wonen en wijken biedt kansen voor de verdere versterking. Ook kijken we hoe we maatschappelijke initiatieven gemeentebreed kunnen verduurzamen.

In 2015 verandert verzorgingstehuis Huize Tolsteeg in De Saffier, een nieuw woonconcept waar jong en oud samen wonen en leven. Hier zijn naast de 155 aanleunwoningen 160 woningen voor jongeren gerealiseerd en kunnen de groepsruimtes daarnaast gebruikt worden door buurtbewoners. De nadruk ligt op ontmoeting en zelforganisatie speelt een grote rol: het is aan bewoners en buurtbewoners om zelf activiteiten op te zetten en ontmoeting op te zoeken. Bewoner Karlijn van den Dungen vertelt: “Ik heb bewust voor deze woonvorm gekozen. Ik houd van oudere mensen. Houd van een praatje, wil graag anderen helpen. Hier in De Saffier gaat het over initiatief nemen, over doen.”¹⁵

6 Budget sociale basis

Huidige middelen

Vanuit het programma Maatschappelijke Ondersteuning is ruim € 23 miljoen beschikbaar voor de sociale basis (spoor 1). Dit is inclusief het initiatievenfonds en exclusief kapitaallasten, onderhoud en gebruik van panden en personele lasten (zie bijlage 2, stand van zaken medio 2017). Binnen spoor 1 van de Wmo gaat het om de ondersteuning van bewonersinitiatief, vrijwillige inzet en professionele activiteiten als sociaal makelaarschap, sociale prestatie en dagondersteuning en ondersteuningsorganisaties voor vrijwillige inzet.

Extra middelen en verschuiving van budget

Onze ambitie is een sociale basis die zo sterk is dat bewoners meer voor zichzelf, voor elkaar en voor de stad kunnen betekenen. Dat vraagt om extra of andere investeringen in die sociale basis.

Vanaf 2016 hebben we vanuit de aanvullende zorg een bedrag van € 500.000 extra beschikbaar gemaakt voor de sociale basis.¹⁶ In 2017 hebben we een extra bedrag van € 300.000 binnen de Wmo vrijgemaakt voor sociale prestatie en dagondersteuning.¹⁷

Vanuit de opdracht sociaal makelaarschap 2019-2024 maken we vanaf 2019 jaarlijks 305.000 euro (5%) beschikbaar voor (bewoners)initiatieven die een bijdrage leveren aan de doelen van het sociaal makelaarschap. Tenslotte hebben we in de Raadsbrief van 1 december 2017 *'toelichting op nota van uitgangspunten informatievoorziening, advies en onafhankelijke cliëntondersteuning'* aangegeven de wijk- en buurtgerichte informatievoorziening onder andere te willen versterken door ruimte te bieden aan bewoners(initiatief). Voor de wijk- en buurtgerichte informatievoorziening door bewonersinitiatieven stellen we aanvullend € 150.000 extra beschikbaar vanuit middelen binnen de andere sporen van het programma Maatschappelijke Ondersteuning.

Dit is in lijn met motie 2017/264 'bewonersbod bij informatievoorziening'. Het budget dat vrijgemaakt is vanuit sociaal makelaarschap en het budget voor wijkgerichte informatievoorziening door bewonersinitiatieven voegen we samen in één budget 'duurzaam bewonersinitiatief Wmo'. Hieronder wordt dit verder toegelicht. Samengevat hebben we vanaf 2016 bijna 1 miljoen aan extra middelen toegevoegd aan de sociale basis Wmo, en € 305.000 verschoven binnen de sociale basis, namelijk van sociaal makelaarschap naar bewonersinitiatief.

Budget duurzaam bewonersinitiatief Wmo

Bewonersinitiatieven kunnen voor hun activiteiten financiering aanvragen bij het Initiatievenfonds. Na maximaal 3 jaar houdt deze financiering op voor initiatieven die niet volledig op vrijwillige inzet draaien. Als zo'n initiatief door wil gaan en gemeentelijke financiering nodig heeft, kan dat alleen gehonoreerd worden als het initiatief past binnen de criteria en de beschikbare middelen van een bestaande beleidsregel. Om langduriger gemeentelijke financiële ondersteuning mogelijk te maken voor initiatieven die hier niet aan voldoen, gaan we experimenteren met een budget voor duurzaam bewonersinitiatief dat bijdraagt aan doelen voor de sociale basis vanuit de WMO: prettig samenleven door een stevige civil society in buurten en wijken, en het gewoon mee kunnen doen van mensen in kwetsbare situaties. Dit is een gezamenlijk leertraject van gemeente en maatschappelijk initiatief dat zich richt op de rol van meer hybride vormen van bewonersinitiatief (deels betaalde inzet, deels vrijwillig). Dat wil zeggen, bewonersinitiatieven die zich bevinden op het snijvlak van puur vrijwillig bewonersinitiatief en volledig professioneel gefinancierde inzet. We starten met een budget van € 305.000 (vanuit sociaal makelaarschap) plus € 150.000 (wijkgerichte informatievoorziening), totaal € 455.000. In de loop van 2018 werken we de criteria verder uit. We proberen deze vorm van ondersteuning zo eenvoudig mogelijk te houden.

¹⁶ Dit gaat om een budget van € 500.000 om *'met elkaar te leren hoe we het beroep op de professionele zorg kunnen verminderen'* (Commissiebrief 13 oktober 2015), wat jaarlijks vooral incidenteel wordt ingevuld en waarvan € 127.000 inmiddels structureel is ingevuld.

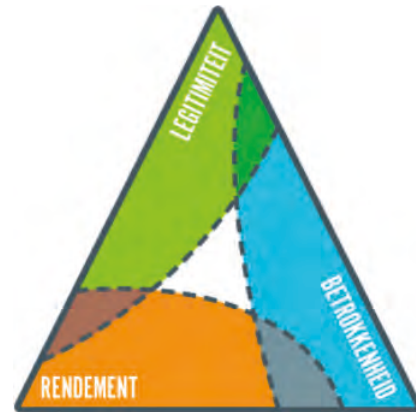
¹⁷ zie raadsbrief 12/12/17 'sociale prestatie en dagondersteuning in 2018.

Randvoorwaarden voor de invulling van het budget 'duurzaam bewonersinitiatief Wmo' zijn:

- ▶ Het initiatief draagt bij aan de doelen vanuit de WMO voor de sociale basis: prettig samenleven door een stevige civil society in buurten en wijken, en het gewoon mee kunnen doen van mensen in kwetsbare situaties. Dit zijn de doelen waar ook het sociaal makelaarschap aan bijdraagt. Achterliggend idee is dat sociaal makelaars en deze meer hybride en krachtige bewonersinitiatieven elkaar kunnen versterken en aanvullen vanuit de specifieke kwaliteit die zij beiden inbrengen.
- ▶ Het initiatief draagt bij aan versterking van bewonersbuurtnetwerken en/of -informatievoorziening in de buurt.
- ▶ Er is geen sprake van onderlinge concurrentie, maar initiatieven en andere wijkpartners (zoals sociaal makelaars, informele zorgorganisaties, buurtteam) vullen elkaar aan en werken goed samen ($1 + 1 = 3$).
- ▶ Het budget is niet voor startende initiatieven (daarvoor is het initiatievenfonds), wel voor initiatieven die hun bestaansrecht hebben bewezen en geen beroep (meer) kunnen doen op het initiatievenfonds of andere gemeentelijke financieringsbronnen.
- ▶ De bewonersinformatievoorziening en -buurtnetwerken ondersteunen mensen voor wie meedoen niet vanzelfsprekend is, en/of verbinden krachtige bewoners en (tijdelijk) kwetsbare bewoners.

- ▶ De bewonersinformatievoorziening en -buurtnetwerken zorgen voor meer vrijwillige inzet.
- ▶ De bewonersinformatievoorziening en -buurtnetwerken sluiten aan op de behoeften in de buurt (die ook blijkt uit de wijkanalyse).
- ▶ Bij de verdeling van het budget wordt gekeken naar een goede spreiding over de stad.
- ▶ De maatschappelijke impact bepaalt de hoogte van de subsidie, niet de ureninzet.

Bij de beoordeling van aanvragen en bepalen van de impact benutten we de eerste inzichten uit de pilots 'maatschappelijke impact'¹⁸. De 'publieke waardendriehoek'¹⁹ kan tevens een bruikbaar instrument zijn. Bij de citydeal 'inclusieve stad' zijn hiermee goede ervaringen opgedaan. Samen met betrokken bewonersinitiatieven en maatschappelijke partners gaan we leren hoe we dit budget 'duurzaam bewonersinitiatief Wmo' zo goed mogelijk kunnen inzetten.

¹⁸ Er wordt aan 10 bewonersinitiatieven een workshop impactmeting aangeboden op 12 januari 2018. Tijdens deze workshop wordt de Impact Wizard gebruikt. Deze workshop helpt bewonersinitiatieven bij het opzetten van hun impactmeting. Initiaven kunnen hier begeleiding bij krijgen. In deze vervolgfase gaat Sinzer de initiatiefnemers coachen in hun dataverzameling. In december 2018 of januari 2019 is er een afsluitende bijeenkomst waarin de resultaten worden gedeeld.

¹⁹ De publieke waardendriehoek

Integrale afweging extra budget voor de verdere versterking van de sociale basis

In de loop van 2018 komen we met een integraal voorstel voor de financiering van het verder versterken van de sociale basis in de komende jaren. Deze visie is hiervoor het vertrekpunt. In het voorstel nemen we de volgende onderdelen mee:

- een integrale afweging voor het verschuiven van budget van basis- en aanvullende zorg naar de sociale basis²⁰. Daarbij kijken we ook naar mogelijke verschuivingen van budget binnen spoor 1 (sociale basis).
- structurele invulling van het budget 'versterken sociale basis'. Dit budget is vanaf 2016 vrijgemaakt vanuit de aanvullende zorg²¹. Van dit budget wordt in 2018 en verder € 127.000 structureel ingezet voor Humanitas, Stichting Present en het budget voor meedoen aan sport voor mensen met een functiebeperking. De resterende € 373.000 zetten we in 2018 in op diverse activiteiten (zie de *Uitvoeringsagenda Meedoen naar Vermogen 2018, hoofdstuk 3: Sturing en bekostiging*) onder de thema's "vergroten maatschappelijke participatie voor mensen met een functiebeperking" (€190.000), "stimuleren vrijwillige inzet van sociaal kwetsbare bewoners", en "innovatie in de sociale basis" (100.000). In 2018 bezien we voor welke van deze activiteiten voortzetting wenselijk is en zo ja, of deze geborgd kan worden binnen andere budgetten dan wel vanuit de € 373.000.
- de inzet van de 'groeimiddelen' op basis van de maatschappelijke investeringsagenda.
- de uitwerking van de door het college overgenomen motie 194 'flexibel en zonder schotten'
- de opdracht om initiatieven uit het initiatievenfonds te verduurzamen²².

Het platform thuisafgehaald.nl begon als idee van Marieke Hart. Zij ontdekte in haar wijk Lombok hoe leuk het is om gerechten met buurtbewoners uit te wisselen. Thuisafgehaald.nl koppelt onder andere mensen die behoefte hebben aan wat extra ondersteuning en niet kunnen terugvallen op burens, kennissen of familie, aan thuiskoks. Deze koks koken een aantal keer per week voor hen. Hiervoor ontvangen ze ondersteuning van het initiatievenfonds. Het gaat niet alleen om eten maar ook om het leggen van contact. "Terwijl je samen naar huis loopt, begin je een beetje te praten," vertelt thuiskok Nadine Eichenbar. "Ik kook heel graag, en als ik anderen daarmee happy kan maken, doe ik dat graag!"²³

²⁰ Conform de door het college aangenomen motie Doorzetten transformatie Meedoen naar Vermogen (motie 87) en de besluitvorming Nota van uitgangspunten sociaal makelaarschap

²¹ Dit gaat om een budget van € 500.000 om 'met elkaar te leren hoe we het beroep op de professionele zorg kunnen verminderen' (Commissiebrief 13 oktober 2015), waarvan € 373.000 nog niet structureel is ingevuld.

²² zie hiervoor ook de raadsbrief 'beantwoording moties 23, 48, 190, 192 en 194

²³ DUIC: [Thuisafgehaald.nl](https://thuisafgehaald.nl) brengt thuiskok en hulpbehoevende bij elkaar

7 Monitoren en sturen op effect

Een sterkere sociale basis leidt tot prettig samenleven en tot preventie en herstel. We verwachten dat deze sterke sociale basis helpt bij de 'beweging naar voren'. We gaan een aanpak ontwikkelen waarmee we kunnen bepalen of dat echt zo is. We werken toe naar een

model waarin tellen en vertellen, harde en zachte informatie, een betekenisvol geheel vormen. In de programmabegroting zijn voor 'maatschappelijke ondersteuning' onderstaande effectindicatoren opgenomen die iets zeggen over de sociale basis:

Effectindicator programmabegroting 2018	2018	2021
% bewoners dat actief is in de buurt	28%	28%
% Utrechters dat aangeeft weinig tot geen problemen te ervaren met meedoen	80%	80%
% Utrechters met een beperking dat aangeeft weinig tot geen problemen te ervaren met meedoen	65%	70%
% Utrechters dat zich vrijwillig inzet	39%	39%
% bewoners dat tevreden is over de beschikbaarheid van ruimte voor bewonersinitiatieven in de buurt	35%	35%
% Utrechters dat informele zorg ontvangt van vrijwilligers(organisatie)	17%	19%
Mate van overbelasting van mantelzorgers	16%	15%
% Utrechters dat moeite heeft met digitale aanvragen bij organisaties	27%	26%

Deze indicatoren geven een beeld van hoe het er in de stad voor staat, maar we kunnen hiermee nog niet zozeer de 'beweging naar voren' in kaart brengen. Voor het duiden en verdiepen van de cijfers en om het lerend vermogen op verschillende niveaus te versterken, is meer nodig.

In 2018 kijken we hoe we de twee effecten: prettig samenleven en preventie en herstel, goed in beeld kunnen brengen zodat we er beter op kunnen sturen. We zoeken naar de juiste balans tussen harde cijfers en verdiepende verhalen en een aanpak waarbij alle partijen kunnen leren en continu verbeteren.

Wat betreft de onderzoekscijfers gaan we geen extra registratie vragen aan onze maatschappelijke partners, maar zoeken we het in beter benutten van de informatie die er al is. Bijvoorbeeld in de Inwonersenquête en de Volksgezondheidsmonitor.

We onderzoeken de volgende punten om een goede monitoring te ontwikkelen en het lerend vermogen te versterken:

- ▶ Kunnen we met indicatoren inzoomen op hoe het gaat met de lager opgeleide inwoners en inwoners met een lage sociaal economische status? En is het zinvol om ook cijfers²⁴ mee te nemen over eenzaamheid en sociaal isolement, hulp bieden aan buurtbewoners en sociale samenhang?
- ▶ Een buurtgerichte benadering, bijvoorbeeld door de ontwikkelingen in één buurt voor een bepaalde periode op verschillende niveaus in beeld te brengen.
- ▶ Meer zicht krijgen op 'bewonerspaden': gericht op de beweging naar voren. Kunnen we in de cijfers (registratie van Buurtteam en aanvullende zorg) zien dat bewoners minder professionele hulp nodig hebben omdat ze binnen de sociale basis voldoende hulp krijgen?

²⁴ Uit inwonersenquête en gezondheidspeiling

- ▶ Ontwikkelen van een Ervaringswijzer voor activiteiten in de sociale basis, aansluitend op de Ervaringswijzer voor cliënten van het buurtteam.
- ▶ Meer kwalitatief, verdiepend onderzoek.
- ▶ Meenemen van de uitkomsten van het leertraject integraal begroten en maatschappelijke waarde van bewonersinitiatieven en de pilot impactmeting (door tien sociale initiatieven).

In de loop van 2018 maken we op basis van de verkenning en in lijn met het sturingsmodel binnen de Wmo een aanpak voor de monitoring.

Sinds 2012 kent Utrecht een bijzonder onderzoekspanel: Meetellen in Utrecht. Meetellen doet onderzoek onder mensen die wat extra ondersteuning nodig hebben, zoals (ex-)verslaafden, (ex-) daklozen of mensen met psychiatrische problematiek. De leden van het onderzoeksteam hebben zelf vaak met dit soort problematiek te maken (gehad). “De gemeente moet breed beleid maken voor alle inwoners, maar het bleek lastig deze doelgroep te bereiken. Wij komen met Meetellen overal makkelijk binnen en weten wat er speelt,” vertelt coördinator bij Meetellen Annette Schlingmann²⁵.

²⁵ DUIC: [‘Meetellen in Utrecht’ weet wat er speelt](#)

Bijlagen

Bijlage 1

Input op de visie

De gemeente is voortdurend in gesprek met bewoners(initiatief) en partners in de stad over de transformatie, de beweging naar voren en het versterken van de sociale basis. Ook lopen er diverse pilots en experimenten waarin samen wordt ontdekt

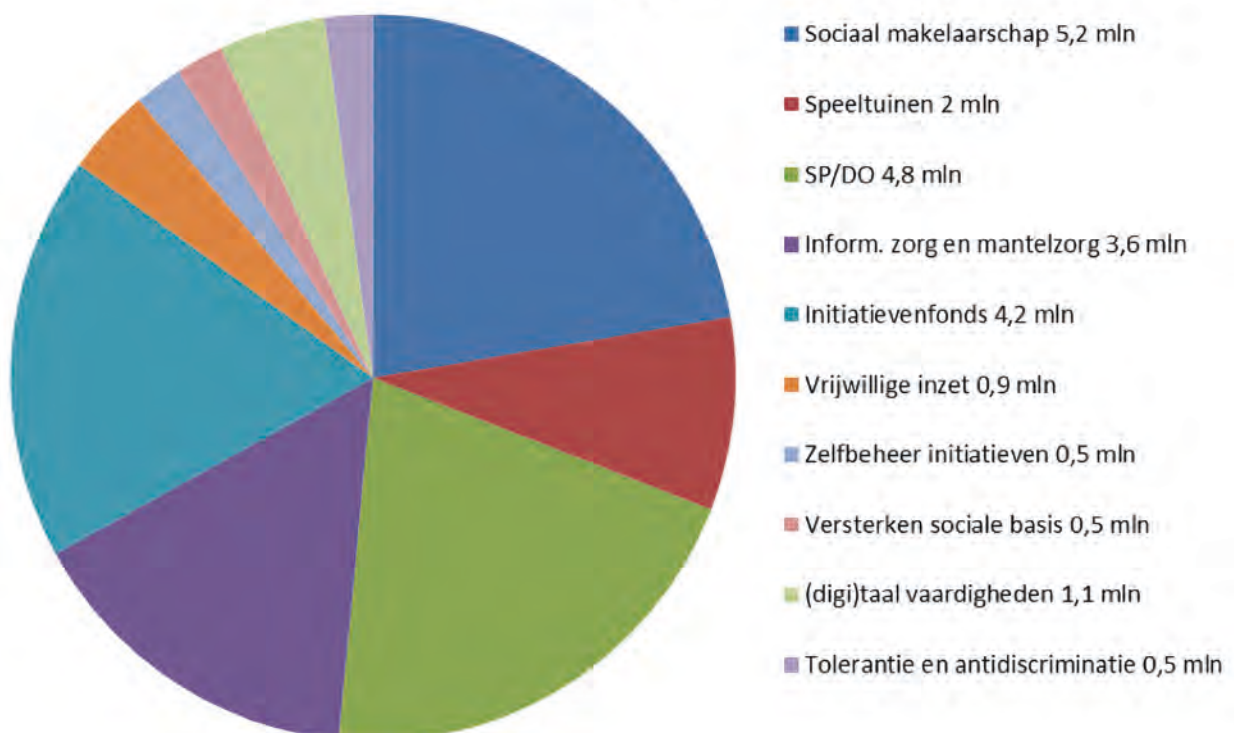
en geleerd. Die eerder opgehaalde input is verwerkt in deze visie. Hieronder een overzicht van bijeenkomsten waar verhalen en wensen zijn opgehaald en uitgangspunten zijn getoetst.

Soort bijeenkomst	Datum
Heidag sociale basis en maatschappelijk initiatief	16 februari 2016
Denktank maatschappelijk initiatief 2016-2017	Ongeveer 4 x per jaar sinds 2016
Participatie traject NvU Sociaal makelen: januari – juni 2017	Klankbordgroep 3 X Sociaal makelorganisaties Bijeenkomst kinderen 29 maart 2017 Dwarsdenkers Stedelijke bijeenkomst 5 april 2017
Participatiebijeenkomst NvU Buurtteams	23 augustus 2017
Stedelijke bijeenkomst informele zorg Werkgroepen informele zorg	8 juni en 26 oktober 2017 Vanaf mei 2017
Diner pensant 'kanteling'	10 oktober 2017
Evaluatie agenda 22, gesprekken met bewoners met een beperking	September – november 2017
ABCD benadering, gemeenschapskracht	1 november 2017
Bijeenkomst sociale verbondenheid/tegengaan eenzaamheid	14 november 2017
Oogst ruim baan voor initiatief, ministadsgesprekken, participatienetwerk	Oktober-december 2017
Inspiratielab Kracht van Zuilen	28 november 2017
Bijeenkomst ondersteuners van initiatief	30 november 2017
Stadsgesprek 'Utrecht toegankelijk- gewoon, voor iedereen'	9 december 2017

Budget sociale basis

Stand van zaken medio 2017

Sociale basis WMO (totaal 23,3 mln)

In de programmabegroting gaan wij uit van zo'n 32 miljoen voor sociale basis. In dit plaatje hebben we niet opgenomen:

- ▶ kapitaallasten/onderhoud/gebruik panden (7,5 miljoen)
- ▶ personele lasten (1,5 miljoen)

En wel opgenomen:

- ▶ budget initiatievenfonds (stedelijk en wijken = € 4,2 miljoen)

Colofon

UITGAVE GEMEENTE UTRECHT
Maatschappelijke Ontwikkeling
Januari 2018

Vormgeving: Delta3

Fotografie: Remke Spijkers
Desiree Meulemans
Suzanne van der Geest, GeluksBV

